

IZAZOVI U FIZIKALNOJ TERAPIJI U BOLESNIKA S COVID 19 INFEKCIJOM NAKON TRANSPLATACIJE SRCA

KRALJEVIĆ A.^{1, 2}

¹ KBC ZAGREB, Zagreb, Croatia
Klinika za reumatske bolesti i rehabilitaciju

² Zdravstveno veleučilište, Zagreb, Croatia
Katedra za fizioterapiju

Objective:

U Hrvatskoj su kardiovaskularne bolesti i dalje vodeći uzrok smrtnosti, po podacima iz 2020. godine, 40,1% ukupno umrlih. Od ukupnog broja oboljelih osoba s Covid 19 bolesti u Hrvatskoj, preminulo je 1,4% oboljelih.

U odnosu na početak pandemije Covid 19 infekcije, kada je postojalo puno nepoznanica o liječenju bolesti, danas znamo, kako osobe s kroničnim bolestima, osobe starije životne dobi i osobe s oslabljenim imunitetom imaju veći rizik za nastanak težih kliničkih slika bolesti Covid 19 te povećan mortalitet. Posebno osjetljiva skupina među kardiovaskularnim kroničnim bolesnicima su bolesnici nakon transplatacije srca. Navedeni bolesnici kronično su ovisni o imunosupresivnoj terapiji te češće imaju veći broj komorbiditeta, primjerice dijabetes, hipertenziju, kroničnu bubrežnu insuficijenciju. Istraživanja su pokazala da osobe nakon transplatacije srca češće oboljevaju od bolesti Covid 19 u odnosu na opću populaciju te da je u njih veća stopa mortaliteta.

Osim oštećenja respiratornog sustava bolest Covid 19 može uzrokovati i neurološka oštećenja te dodatno otežavati uspješno provođenje fizikalne terapije u bolesnika nakon transplatacije srca. Imunosupresivna terapija se u prvim mjesecima nakon transplatacije primjenjuje u visokim doza što često uzrokuje značajan gubitak mišićne mase.

Provođenje rane mobilizacije i drugih fizioterapijskih intervencija iz navedenih razloga treba biti dobro planirano, provoditi se više puta dnevno te se fizioterapeutima preporučuje da dodatno motiviraju bolesnike na samostalno provođenje naučenih terapijskih vježbi kako bi se prevenirale moguće komplikacije nakon kardiokirurškog zahvata i Covid 19 bolesti. Fizioterapijske intervencije doprinose pozitivnom ishodu liječenja Covid 19 bolesti u bolesnika nakon transplatacije srca.

Ključne riječi: fizikalna terapija, Covid 19 infekcija, transplatacija srca